[2019] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 208

ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸੁਗਰੀਵ ਕੁਮਾਰ
ਵੀ.
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.
(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 509)
15 ਮਾਰਚ, 2019

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ ਜੇ

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973:

ਐਸ.319-ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ-ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ।302, 307, 341 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਐੱਸ.34 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਯੂ/ਐਸ. ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 25,54 ਅਤੇ 59-ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ-ਅਪੀਲ' ਤੇ ਕਿਹਾਃਧਾਰਾ 319 ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਟੈਸਟ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਬੂਤ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ-ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਸੀ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਰੱਖਿਆਃ1. ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ' ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 10] [214-F, G]

2. ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ।ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਏ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ, ਜੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।[ਪੈਰਾ 12] [216-F,G]

3. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਚੂਕ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਸੀ।[ਪੈਰਾ 13] [216-ਐਚ, 217-ਏ, ਬੀ]

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਸੌਂਪਦੇ ਹੋਏ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੇਖਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏਗਾ।[ਪੈਰਾ 14] [217-ਬੀ-ਸੀ]

5. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਬੇਨਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 16] [217-

ਡੀ, ਈ]

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ **(2014) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 92:**
[2014] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1-ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.ਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ **(2017) 7**
ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 706:[2017] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 374-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[2014] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 6

[2017] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 374 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ 6

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ:2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 509।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2014ਦੇ ਸੀ. ਆਰ. ਆਰ. ਨੰਬਰ 2626 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਸਰਟ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ , ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ, ਸਕਸ਼ਮ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਆਰੀਆ, ਕਪਿਲ ਢਾਕਾ, ਰਾਣਾ ਕੁਣਾਲ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਆਸ਼ਰੀ, ਅਮਿਤ ਕੇ. ਨੈਨ, ਗਗਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਲਿੰਦ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਸ਼ੂ ਕਾਮਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਰਿਤਾਰ੍ਥ ਪੱਲੀ, ਸ਼ੁਭਮ ਭੱਲਾ, ਸੌਰਭ ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਬਿਸ਼ਨੋਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਵਕੀਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਜੈ 1. ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2014 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2626 ਵਿੱਚ ਆਈ. ਡੀ. 3 ਮਿਤੀ 02.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਡੀ. 2 ਦੇ ਐਸ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਮਿਤੀ 14.01.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (' ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ') ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2.1ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ

ਸੁਗਰੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

। [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

302,307,341,34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25,54 ਅਤੇ 59 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ' ਆਈ. ਡੀ. 1 'ਮਿਤੀ 24.07.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੈਪਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੋਰ 7 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਕਾਸ, ਰਾਜਨ, ਮੁਕੇਸ਼ ਉਰਫ਼ ਜੰਗਲੀ, ਦੇਵਿੰਦਰ ਉਰਫ਼ ਵੀਰੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਮੌਜੂਦ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

3.1 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 29.08.2013 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਭਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗ੍ਰੇਡ-1 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ; ਕਿ ਲਗਭਗ 3:30 ਵਜੇ ਸਾਈਟ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਪਿਸਤੌਲ, ਰਾਈਫਲਾਂ, ਤਲਵਾਰਾਂ, ਡਾਂਗਾਂ, ਸੋਟਾ ਅਤੇ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ।

3.2 ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 11 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302,307,341,148 ਅਤੇ 149 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27,54 ਅਤੇ 59 ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ਼ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਕਰਮ ਗਿੱਲਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.3 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੀ .ਡਬਲਯੂ-1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ :-

"ਕਾਰ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਵਿਕਰਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਸੰਦੀਪ ਜੀਪ ਤੋਂ ਉਤਰਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਕਮਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀਆਂ।ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਫਿਰ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।ਫਿਰ ਸੋਨੂੰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੱਬੇ ਮੋਢੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਗੀ।ਵਿਕਰਮ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਰ' ਤੇ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਰਿਵਾਲਵਰ, 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ, ਮਾਹੀ ਰਾਮ, ਬੁੱਧ ਰਾਮ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨੌਕਰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਇਆਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਰੌਲਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ। ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਨੋਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਨੋਵਾ ਨੂੰ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ....."

3.4 ਆਪਣੀ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ, ਵਿਕਾਸ, ਸੋਨੂੰ, ਰਾਜਨ, ਮੁਕੇਸ਼ @ਜੰਗਲੀ, ਦੇਵਿੰਦਰ @ਵੀਰੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਪਿਰਥੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.5 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ 8 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

4. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-1 ਮਿਤੀ 24.07.2014 ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਪਰ ਜੈਪਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੋਨੂੰ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ 2014 ਦੀ ਸੀ. ਆਰ. ਆਰ. ਨੰਬਰ 2626 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 02.07.2018 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਕਾਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆਃ

"11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ , ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਲਾਲਕਾਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਗਰੀਵ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਰਮਿਆਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸਨ।"

12. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਵਧੀਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹੈ।ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਾਰੰਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।.."

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਪਰੋਕਤ2 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇਵ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਪਰੋਕਤ 3 ਵਿਕਾਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ

ਕਿ ਉਪਦੇਸ਼ (ਲਾਲਕਾਰਾ) ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਿ ਇਨੋਵਾ ਕਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ-"**ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2014) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 92:**

[2014] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1-ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.ਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2017) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 706:[2017] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 374-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।ਵਧੇਰੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਤਾਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

8. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ 7 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 28.09.2018 ਉਪਰੋਕਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਾਰੇ

ਸਬੂਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

9. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

10. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ' ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈਃ

"12. ਸੈਕਸ਼ਨ 319 ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਸਿਧਾਂਤ ਜੁਡੈਕਸ ਡੈਮਨੈਚਰ ਕਮ ਨੋਸੈਂਸ ਐਬਸੋਲਵਿਟੂਰ (ਜੱਜ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 319 ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਵਜੋ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

13. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਕਰੇ।ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀ ਮੰਨਦੀ, ਅਦਾਲਤ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

* * * * * * * * *

19. ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ

ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਰਤੱਵ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ, ਕਈ ਵਾਰ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਕੇ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਇੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨਃ

> *"95. ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ" ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ "ਸੰਮਨ" ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸਬੂਤ ਤੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।*

* * * * * * * * *

105. ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।

106. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਤਿਆਰ

ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ, ਜੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇ "ਇਹ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀ ਹੈ' ਤਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ "ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ' ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

12. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਏ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ, ਜੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

13. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ।ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਚੂਕ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਸੀ।

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਸੌਂਪਦੇ ਹੋਏ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ, ਬੇਸ਼ਕ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੇਖਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏਗਾ।

15. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 24.07.2014 ਅਤੇ 02.07.2018 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ।

16. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਬੇਨਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

17. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਬੇਨਤੀ' ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ |